

Jelentés az Erdélyi Múzeum-Egyesület 1943. évi működéséről

Isten iránti mélységes hálával kell visszatekintenünk az EME nyolcvannegyedik esztendejére, mely mint a felszabadulás utáni harmadik munkaév, újabb jelentős eredményekkel gazdagította az Egyesületnek maholnap évszázados történetét. Míg világszerte az emberi élet alapjainak szörnyű rombolása és pusztulása folyt, addig Egyesületünk életében éppen az elmúlt évben sikerült hosszú, keserves évtizedek harcai után új és biztos alapokat lerakni, s e szilárd alapokon megint egyre teljesebb felvirágzás felé vinni a magyar tudományosság és közművelődés ügyét Erdély annyit szenvedett s ma is kettészakított-ságban szenvedő földjén.

Mi, akik elejétől kezdve vagy legalább is a későbbi években tanúi voltunk az EME ellen állandóan megújuló ellenséges támadásoknak, s akik közvetlenül vagy közvetve kivettük részünket az EME fennmaradásáért vívott küzdelmekből, nem tagadhatjuk, hogy az Egyesület elmúlt évi eseményei közül a m. kir. államkincstárral több, mint háromnegyedszázada kötött szerződés megújítását s jogi helyzetünknek ebből folyó megnyugtató tisztázását tartjuk a legjelentősebbnek. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériummal talán túlságosan is hosszan tartó tárgyalások után, 1943. június hó 9-én az igazgatóválasztmány végre végleges formában tárgyalhatta meg a megkötendő szerződést, melyet aztán a június hó 27-re összehívott rendkívüli közgyűlés egyhangúan határozati erőre emelt, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr pedig a m. kir. államkincstár képviselőjében 79.183—1943. IV. 3. sz. alatt jóváhagyott. A szerződés teljesen a legutóbbi negyedszázad tanulságai alapján készült, s ha Isten ezután is kegyelmesen megóv a körülöttünk pusztító háború rémségeitől, akkor biztosan remélhetjük, hogy a szerződés az Egyesület életében új virágzási korszak kezdetét jelenti.

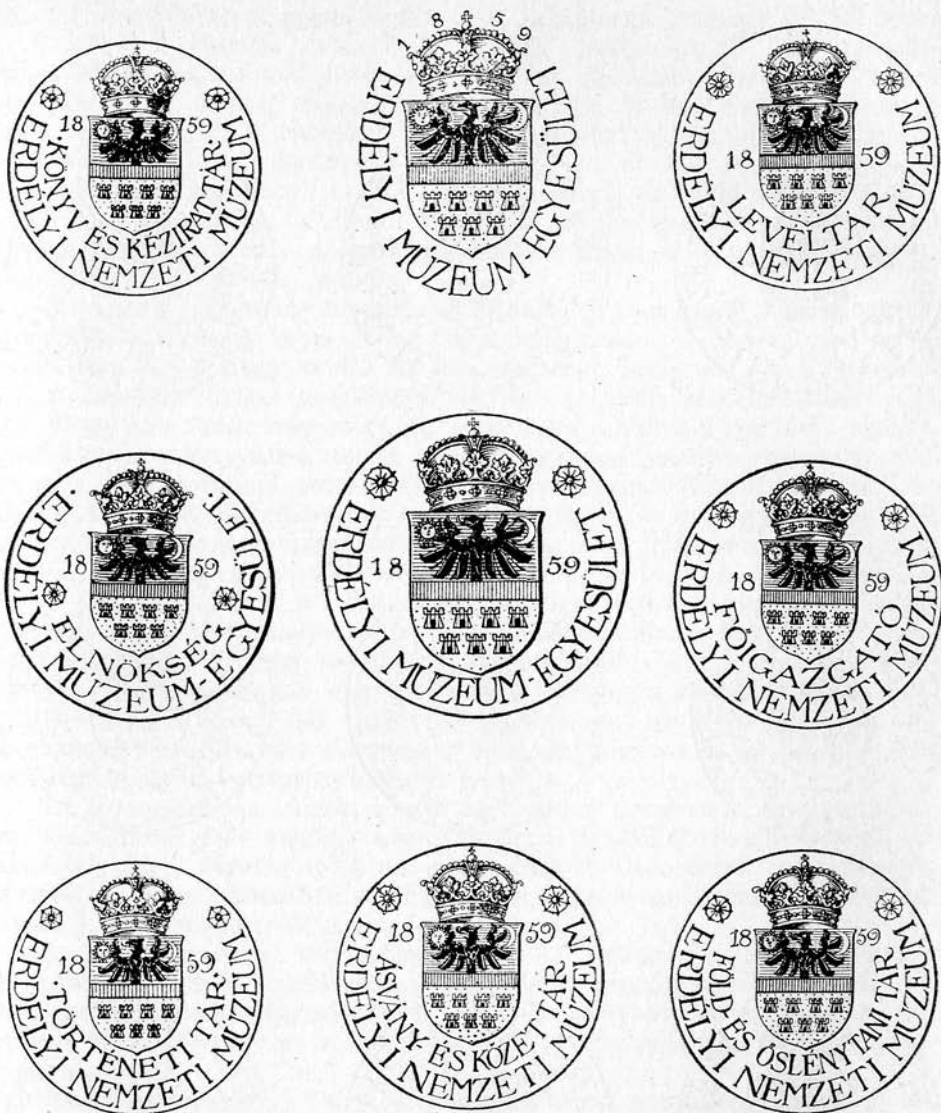
A legteljesebb elismeréssel kell megemlékeznünk arról a messzemenő jóindulatról, mellyel DR. SZINNYEI MERSE JENŐ m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a szerződés egész ügyét kezelte s végső és egyben kedvező megoldáshoz segítette. Nagy szolgálatokat tett az államkincstár és az Egyesület érdekeinek összeegyeztetése terén az EME egykori tudományos tisztviselője, ma a kultuszminisztériumban az országos múzeumi ügyek kiváló főnöke, DR. SCHNELLER VILMOS miniszteri tanácsos úr. És nem utolsó sorban legyen szabad rámutatnom arra a fáradhatatlan ügybuzgalomra, mellyel BÁRÓ JÓSIKA JÁNOS elnök és GRÓF BÁNFFY MIKLÓS alelnök urak minden egyes alkalmat megragad-

tak a szerződés megújításával kapcsolatban az Egyesület érdekeinek legteljesebb érvényesítésére.

A szerződéskötés munkálataival egyidejűleg végeztük el alapszabályaink korszerű módosítását, s ha legfelső jóváhagyása késik is, mégis valójában elvileg teljesen, sőt gyakorlatilag is sok tekintetben már a módosított alapszabályok határozzák meg az Egyesület életét és minden irányú munkásságát. Az alapszabályok módosítása alkalmával a közgyűlés az Egyesület és a Múzeum jelvényéül Erdély fejedelmi koronás címerét választotta. E jelvény alapján készítette el az igazgatóválasztmány felkérésére K. SEBESTYÉN JÓZSEF heraldikus, rendes tag az Egyesület minden szerve pecsétnyomójának művészi rajzát. Ezzel a kilencedik évtizedben járó Egyesületnek végre egységesen használt, művészi kivitelű jelvénye lett. E jelvényt az igazgatóválasztmány határozata értelmében az Egyesület minden kiadványán is a hivatalosan megállapított alakban alkalmazni kell.

A szerződés megújítása és az alapszabályok módosítása kézzelfoghatóan kedvező hatással volt az Egyesület múlt évi munkásságára, mert az 1942. év munkájában tapasztalt egyre nagyobb lendület az 1943. év folyamán öröndetesen tovább fokozódott, s az Egyesület szervei szinte kivétel nélkül nagyobb arányú munkásságról számolhatnak be 1943 végén, mint 1942. évi jelentéseikben.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület által fenntartott és a m. kir. államkincstárral kötött szerződéssel a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem használatába és kezelésébe bocsátott Erdélyi Nemzeti Múzeum tárainak anyaga az év folyamán rendszeresen végzett gyűjtő, kutató munka, a nagyértékű vásárlások, valamint az egyéni és családi letétek folytán jelentősen gyarapodott. A gyűjtő és kutató munkából mindegyik tár kivette a részét, de mégis külön ki kell emelnünk az e téren kimagasló eredményekkel dicsekvő Levéltár, a Történeti tár és a Növénytár munkásságát. Levéltárunk egész Erdély területén tovább folytatta a magánlevéltárak számbavételét, s a már korábban számbavettekkel együtt való gondviselését és védelmét. A Történeti tár nagyjelentőségű ásatásai perdöntő jelentőségű régészeti eredményeket hoztak legalább is Észak-Erdély vonatkozásában a dák római folytonosság elméletével szemben. A Növénytár gyűjtőmunkájának méreteire a legjellemzőbb adatként arra a 128 napra hivatkozhatunk, melyet a tár tudományos személyzete igazgató-professzorával együtt a terepen töltött. Vásárlásaink közül itt csak a három legjelentősebbet említjük meg: a Néprajzi tár több, mint 10.000 pengő összegért megvásárolta az Erdélyi Kárpát-Egyesület néprajzi gyűjteményét, az Állattár egy 6000 darabból álló rovargyűjteményt szerzett meg 2500 pengőért, végül a Könyv- és Kézirattár egy 10.000 pengő értékű több, mint 13.000 kötetből és értékes folyóiratanyagból álló magánkönyvtárral gyarapodott az év folyamán. Végül őszinte örömünkre szolgál, hogy ebben a beszámolóban is számot adhatunk Erdély legnagyobb közgyűjteményének egy nagyértékű adomány folytán történt újabb gyarapodásáról: DR. BEREI Soó Rezső egyetem ny. r. tanár, a Növénytár igazgatója a múzeumalapító ősohhoz méltó nagylelkűséggel az Erdélyi Nemzeti Mú-

Az Egyesület jelvényeként használt Erdély címerének leírása

Vörös keskenypólyával osztott pajzs felső, kék mezejében, a pólyából jobbra-tekintő, vörös nyelvét kiöltő, fekete sas növekedik; e mező felső jobbszögében sugaras, arany naparc-, balszögében pedig telő, ezüst holdsarló lebeg. Alsó, arany mezejében hét — hárommós pártázatú, félköríves fekete kapuval ellátott — vörös várbástya lebeg két sorban, a felső sorban négy, az alsóban pedig három. A pajzs peremén zárt, fejedelmi korona nyugszik.

K. Sebestyén József leírása.

zeum Növénytárának ajándékozta örök tulajdonul mintegy 50.000 lapra és 15.000 aranypengő értékre becsülhető herbáriumát. Az igazgatóválasztmány az adományozót az Erdélyi Múzeum-Egyesület örökös igazgatótagjai sorába választotta. Ugyancsak itt kell megemlékeznünk arról is, hogy NÉHAI SEPRÓDI JÁNOS kolozsvári református kollégiumi tanárnak, kiváló zenetudósnak az özvegye az év folyamán lettbe helyezte férjének rendkívül értékes kéziratanyagát és zenetörténeti könyvtárát. A felsoroltakon kívül még nagyon sok letétbehelyezés és adományozás történt, ezekről azonban a nyomtatásban is megjelenő tárigazgatói jelentések adnak számot.

A táruk gyűjteményanyagának állandó gyarapításával párhuzamosan folyt a régebbi és az új anyag feldolgozása. Külön ki kell emelnünk itten azt a nagyvonalú rendező munkát, melynek eredményeképpen a Levéltár óriási gyűjteményanyaga teljesen áttekinthetővé vált, úgy, hogy most már még nagyobb erővel folyhatnak a rendezés részletmunkálatai, amelyeknek terén szintén egészen jelentős eredményeket ért el a tár. Örömmel vette tudomásul az igazgatóválasztmány a Történeti tár egyik legértékesebb gyűjteményének, az éremgyűjteménynek befejezéshez közeledő újrendezését és átnézeti leltárának elkészítését. A többi tár rendezőmunkálatai is zavartalanul folytak, kivéve az Ásvány- és Közettárat és a Föld- és Óslénytárat. Az első állandó személyzeti nehézségekkel küzdve végzi a megszállás okozta károk és rongálások eltüntetésére irányuló munkáját, az utóbbi pedig lehetetlen elhelyezése miatt még hozzá sem foghatott az anyagát hozzáférhetővé tevő rendezéshez. Mindkét tár ügyét több ízben is szóvátette az igazgatóválasztmány az illetékes főhatóság előtt, de különösen az utóbbi tárat illetőleg teljesen eredménytelenül.

Itt a megszállás okozta károk és hiányok kérdésével kapcsolatban őszinte hálával kell megemlékeznünk arról a 60.000 pengő összegű államsegélyről, melyet a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium az 1943. évre is biztosított az Egyesület részére az utóbbi két évtized okozta károk és hiányok pótlására.

A tárukban folyó tudományos munka értékét mutatják végül a szerkesztésükben és kiadásukban megjelenő, országos, sőt külföldi viszonylatban is tekintélyes folyóiratok, kiadványsorozatok. E téren különösen a Növénytár és a Történeti tár dicsekedhetik szép eredményekkel.

Nagy nehézséget jelentett táraink életében a múzeumi tisztviselők számának a minimumra csökkenése, illetőleg egyes tárukban a teljes hiánya. Ezen az állapoton kívánt változtatni az igazgatóválasztmány akkor, amikor terjedelmes beadvánnyal fordult a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz, névszerinti javaslatot téve a múzeumi tisztviselők létszámának kiegészítésére. Az év utolsó napjaiban a minisztériumtól nyert értesülés szerint egy-két múzeumi állás kivételével a többi az igazgatóválasztmány előterjesztésének megfelelően betöltik. Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartjuk megállapítani, hogy bár mindegyik tár gondját szíven viseli az igazgatóválasztmány, de mégis a legnagyobb aggodalommal az erdélyi múlt írott emlékeit őrző Levéltár

helyzetét figyeli, mivel itten KELEMEN LAJOS múzeumi és levéltári főigazgató úr nyugalomba vonulása óta egyetlen tényleges múzeumi tisztviselő sincsen. Bár a főigazgató úr nélkülözhetetlensége miatt nyugdíjazása után is megbízást kapott a Levéltár vezetésére, s munkakörét ma is nagy kedvvel s töretlen szellemi és testi erővel látja el, mégis mind az Egyesületre, mind a főigazgató úrra nézve megnyugtató volna, ha végre az igazgatóválasztmány részéről kiszemelt kiváló fiatal tudós kinevezést nyerne a Levéltárhoz. A múzeumi tisztviselők sorából az év folyamán kivált lemondás folytán GYÖRBÍRÓ JENŐ könyvtári gyakornok, nyugdíjazás folytán pedig NYÁRÁDY E. GYULA, a Növénytár múzeumi igazgatójára. GYÖRBÍRÓ JENŐ lemondásának indokait ismerve, az igazgatóválasztmány már lépéseket tett visszanyerésére, DR. NYÁRÁDY E. GYULA múzeumi igazgatóúr nyugalomba vonulását pedig, szolgálati éveinek nagy számára való tekintettel, tudomásul vette. E helyen is a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk tárigazgatójával, DR. BEREI SOÓ REZSŐ egyetemi ny. r. tanárral együtt kiadott, több mint 600 lap terjedelmű Kolozsvar és környéke flórája című világviszonylatban is jelentős botanikai monográfiájáról. E mű méltóképpen örökíti meg a szerzők, s köztük a NYÁRÁDY E. GYULA nevet is az EME történetében.

A táraokról szóló beszámolóink befejezéseként jelentjük, hogy a Könyv- és Kézirattár, valamint a Történeti tár legértékesebb gyűjteményanyagát a légítámadások veszélyére való tekintettel teljesen biztos helyre szállítottuk. A visszamaradt anyag szükségóvhelyre szállítása is megtörtént. Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartjuk annak bejelentését, hogy a Levéltár anyaga is — a kutatómunka zavartalanságának biztosításával — gondos csomagolásban óvóhelyre került. Nem hallgathatjuk el azonban azon aggodalmunkat, hogy óvóhelyeink szükségóvhelyek, s közülük is pl. a Történeti, Néprajzi és Művészeti tár óvóhelyei teljes mértékben nélkülözik a Tudományegyetem Gazdasági Hivatalának a mai időktől megkövetelt gondos intézkedéseit. A természettudományi táruk helyzete még rosszabb, úgy hogy igazgatóik jegyzőkönyvre vétették, hogy semmi felelősséget sem vállalnak táraik légi támadások folytán keletkező káraiért. Az igazgatóválasztmány éppen ezért a legsürgősebben szakbizottságot küld ki a táruk légoltalmi biztonságának felülvizsgálatára, s ennek eredményeképpen igyekszik megtenni a legszükségesebb intézkedéseket.

A táraokban tapasztalható élénk munkásság jellemezte ebben az évben a szakosztályok életét is. Az a több mint negyven tudományos szakülés, melyet a szakosztályok közül az Orvostudományi hétről-hétre, a többi pedig havonként tartott, nemcsak számával, hanem tárgyánál fogva is kétségtelen bizonyítéka annak az élénk és magas színvonalú tudományos életnek, amely az Egyesület keretein belül folyik, amely a szellemtudományok és természettudományok minden ágára kiterjed. E nagyarányú munkáról tesznek bizonyosságot a szakosztályok folyóiratai is, amelyek ebben az évben a Természettudományi és Matematikai Szakosztály újra megindult folyóiratával, a Múzeumi Füzetekkel gyarapodtak. Az Erdélyi Múzeum, az Orvostudo-

mányi Szakosztály Értesítője és a Múzeumi Füzetek kiadása a nyomdai előállítás egyre súlyosbodó nehézségei következtében nagy anyagi áldozatot követelt a szakosztályoktól és az Igazgatóválasztmánytól, fokozott odaadást a szerkesztőktől. A szakosztályok a hagyományokhoz híven több előadással vettek részt az Egyesület tizennyolcadik, ez alkalommal Besztercén október 5—7. napján rendezett vándorgyűlésén. Az Orvostudományi Szakosztály itt is sikerült másfélnapos orvosi továbbképző előadásorozatot tartott. A vándorgyűléssel kapcsolatban a Levéltár Beszterce-Naszód vármegye területére levéltárvizsgáló bizottságot küldött ki, s ennek munkáját látva, az igazgatóválasztmány határozatilag kimondta, hogy a jövőben minden vándorgyűlés alkalmával lehetővé teszi a levéltárkutató bizottság munkáját a vendéglátó város vármegyéjének területén. A besztercei vándorgyűlés sikeres megrendezéséért illesse köszönet Beszterce város egész magyar társadalmát, de elsősorban a vármegyéje szellemi életének ügyét példásan szívén viselő DR. GR. BETHLEN BÉLA főispán urat. A vándorgyűlés emlékkönyve DR. BIRÓ VENCEL egyetemi ny. r. tanár úr, az Egyesület főtitkárának szerkesztésében előreláthatólag a szokott időben, a folyó év tavaszán jelenik meg.

Jelentésünk befejezésében röviden összefoglaljuk az Egyesület igazgatásának és egyesületi életének fontosabb eseményeit és adatait. Az elnökség tagjai közül elhunyt SZABÓ MÁRTON bankigazgató, az Egyesület pénztárosa és MERZA GYULA ellenőr, az Egyesület alapítótagja. Erdemeiket jegyzőkönyvileg megörökítette, emléküket kegyelettel őrizi az igazgatóválasztmány. Az elhunyt pénztáros utódjául az igazgatóválasztmány SIPOSS ISTVÁN rendes tagot, az Erdély Kereskedelmi Bank igazgatóját jelölte, aki addig is, míg megválasztásáról az ez évi rendes közgyűlés dönt; a legnagyobb odaadással és szakértelemmel látja el munkakörét. A szakosztályok közül mindössze a Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztály elnökségében történt változás. Itt ugyanis másirányú elfoglaltságára hivatkozva lemondott DR. MARTONYI JÁNOS egyetemi ny. rk. tanár, szakosztályi titkár, s utódjául a szakosztályi közgyűlés egyhangúan DR. NAGY LÁSZLÓ törvényszéki bírót választotta meg. A lemondott titkár azonban, mint szakosztályi szerkesztő, továbbra is szoros kapcsolatban marad a szakosztállyal, az új titkár személyén keresztül pedig a szakosztály és a bírói testület között mélyülhet el örvendetesen a kapcsolat. Az igazgatóválasztmány örökös tagjainak sora, mint már fennebb említettük, DR. BEREI SOÓ REZSŐ egyetemi ny. r. tanár, tárzigazgató úrral gyarapodott. Az igazgatóválasztmány választott tagjai közül az év folyamán lejárt mandátumú hét tag szabályszerűen lemondott, s részben újraválasztás, részben választás folytán a következő hét tag választatott meg az 1943-tól 1946-ig terjedő ülésszakra: DR. BARÁTH BÉLA, VITÉZ DR. BOGA ALAJOS, GÁLFFY ZSIGMOND, DR. KRISTÓF GYÖRGY, MÁRTON ÁRON, VÁRI ALBERT és DR. VÉKÁS LAJOS.

Az Egyesület tagjainak száma ebben az évben is örvendetesen nőtt, úgy, hogy az 1943. év végén 1113 pontosan nyilvántartott igazgató-, alapító- és rendes tagja van az Egyesületnek. A tagokkal való kap-

esolatot minden rendelkezésünkre álló eszközzel igyekeztünk a lehető legközvetlenebbé tenni. Új és a mai viszonyokhoz képest pontos címtárat állítottunk össze, kiadványainkat minden olyan tagnak megküldöttük, aki pontosan teljesítette a tagsággal járó kötelezettségeket, közgyűlési és vándorgyűlési, valamint szakosztályi meghívóinkat minden érdekelt tagnak eljuttattuk, az Egyesülettel való szellemi kapcsolat erősítése céljából pedig a nyomdai nehézségek ellenére is újra megindítottuk évkönyveink sorozatát, és minden tagnak megküldöttük a DR. SZABÓ T. ATTILA igazgatótag szerkesztésében megjelent 1942. évi Évkönyvet. Ugyanő volt szíves gondoskodni az 1942. évi dési vándorgyűlés tudományos és nyomdatechnikai szempontból egyaránt értékes emlékkönyvének szerkesztéséről. Illesse ezért a legteljesebb elismerés és köszönet. A tagokkal való kapcsolat elevenné tételének eredményeként az EME 1943. folyamán megint megérte azt, ami a megszállás éveiben annyiszor jelentett számára erkölcsi elégtételt: az Erdélyi Múzeum-Egyesület tagjává lenni nem kellemetlen társadalmi kényszert jelent, hanem megtiszteltetést. Erre mutat tagállományunk ezévi tetemes növekedésén kívül a tagdíjak befizetése terén elért kiváló eredmény is. Itt azonban rá kell mutatnunk arra a tervszerű munkára is, melyet új pénztárosunk többek között a tagdíjak beszedése terén is kifejtett. Mondanunk sem kell, hogy a jelenlegi évi 10 pengő tagsági díj még felét sem teszi ki a tagilletményként juttatott kiadványok és folyóiratok előállítási árának. Ennek ellenére sem zavarjuk meg a tagok és az Egyesület most felmelegedő viszonyát a tagdíj összegének felemelésével abban a reményben, hogy e nélkül is megteremthetjük az Egyesület és szerveinek fenntartásához szükséges anyagi alapokat.

Ebben az évben Kolozsvár városa mint az Egyesület igazgatótagja 1200 pengő adománnyal támogatta az Egyesületet, a tagok közül DR. SZABÓ T. ATTILA igazgatótag 200 pengő befizetésével növelte alapítványa értékét. Ők, valamint az a nagyszámú adakozó, aki táraink és szakosztályaink kérésére járult hozzá az Egyesület céljainak megvalósításához, fogadják e helyről is legőszintébb köszönetünket. A névszerint itt fel nem sorolható adakozók nevét a tár igazgatói és szakosztályi jelentések örökítik meg.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak az Egyesület iránt ez évben is megnyilvánuló figyelme jeleként a besztercei vándorgyűlésen a miniszter úr képviselőjében LOVAG YBL ERVIN miniszteri tanácsos úr vett részt, és üdvözölte az Erdélyi Múzeum-Egyesületet, valamint Beszterce-Naszód megye magyarságát és nemzetiségeit. A m. kir. államkincstárral megkötendő szerződést tárgyaló igazgatóválasztmányi ülésen ugyancsak a kultuszminisztérium részéről DR. SCHNELLER VILMOS miniszteri tanácsos úr vett részt. E látogatásokon kívül is számtalan alkalom nyílt arra, hogy a kultuskormányzat részéről a legjobb indulat megnyilvánulását tapasztaljuk az Egyesület irányában, s a most már szerződésileg is tisztázott viszony alapján bizonyosak vagyunk, hogy a még függőben levő tisztviselői állások, valamint nem megfelelő elhelyezésű táraink kérdése a folyó évben kedvező elintézést nyer.

Örömmel említjük meg végül azt, hogy a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemmel nemcsak a szerződés alapján, hanem ezen messze túlmenően, a közös cél és a közös szolgálat szellemében a legjobb testvéri viszonyban állunk, s minden reményünk megvan arra nézve, hogy a használatába és kezelésébe bocsátott múzeumi táruk érdekében a jövőben még fokozottabb mértékben tesz meg minden tőle telhetőt. Ugyanez a szívéllyesség fűzi egyre szorosabbra az Egyesület és az Erdélyi Tudományos Intézet viszonyát is. A közös nagy szolgálat szellemében több alkalommal eredményesen fogtunk össze közvetlenül és közvetve szakosztályainkon és tárainkon keresztül is. Hisszük, hogy a jövőben még több alkalom nyílik a máris örvendetes együttműködés még nagyobb mértékű elmélyítésére. S a személyes és a célkitűzésből származó kapcsolatok erős szálai kötnek össze székelyföldi testvérintézményünkkel, a Székely Nemzeti Múzeummal is. A mi múzeumi és közművelődési céljainkat székelyföldi viszonylatban velünk karöltve munkáló intézmény igazgatóságának és tisztviselőinek tudományos munkássága éppen úgy hozzájárul különösen Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztályunk és az Erdélyi Múzeum eredményesebb működéséhez, mint ahogy az Erdélyi Tudományos Intézet tagjai is előadásaikkal és közleményeikkel szorosan hozzákapcsolódnak Egyesületünk e két szervének munkásságához. A legeszményibb együttműködés ez, s éppen ezért Egyesületünk őszintén kívánja, hogy a Székely Nemzeti Múzeum is mihamar jusson túl mai nehézségein, s még nagyobb erővel szolgálhassuk együtt az erdélyi múzeumi gondolatot, valamint a magyar tudományosság és közművelődés ügyét Erdély földjén.

Az 1943. év eseményeire visszatekintve még meg kell állapítanunk azt is, hogy ha ebben az évben sikerült közelebb vinnünk a magyar népszéles rétegeihez az erdélyi múzeumi gondolatot, s a Múzeum és fenntartó Egyesülete tudományos munkájának népszerűsített eredményeit, ebben igen nagy szerepe volt az erdélyi magyar sajtónak, itt is elsősorban a Kolozsvárt megjelenő *Ellenzéknek* és *Keleti Újságnak*, valamint fióklapjaiknak. De köszönet illeti a *Magyar Távirati Irodát* is, melynek tudósítója a vándorgyűlés mindhárom napjáról részletes tudósítást küldött budapesti központjának, s így — nagynehezen — sikerült bejutnunk a fővárosi sajtó Erdéllyel szemben meglehetősen közömbös lapjaira is.

Befejezésül tisztelettel jelentem, hogy az igazgatóválasztmány az év folyamán hat ízben tartott ülést, s ezeken 211 jegyzőkönyvi számú ügyet intézett el. Az elnöki iroda iktatókönyve 681 darab elintézettt ügyiratot tüntet fel.

Jelentésem szíves tudomásulvételét kérve, maradok

Kolozsvár, 1944. évi február hó 1.

mély tisztelettel

NAGY GÉZA
titkár